

Goigs de la Mare de Déu dels Oms

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Alçada: 1118

Coordenades:

Latitud: 42.18145
Longitud: 2.01127
UTM Est (X): 418348
UTM Nord (Y): 4670396

Classificació

Número de fitxa: 08216 - 97
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: s.XIX i XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Santuari de la MaredeDéu dels Oms](#)

[Pintures del Santuari de Santa Maria dels Oms](#)

[Imatge de la Mare de Déu dels Oms](#)

[Goigs o Cobles a la Mare de Déu dels Oms](#)

Autoria de la fitxa: Lluïsa Vilalta Pérez

Data de registre de la fitxa: dc., 11/05/2022 - 18:04

Descripció

Els goigs a la Mare de Déu dels Oms té mida foli i està imprès amb tinta negra. Té una sanefa d'ornamentació geomètrica i floral que emmarca el document. A la part superior, hi consta el títol i advocació (Goigs a la Mare de Déu dels Oms, venerada al seu santuari del terme de Sant Jaume de Frontanyà, Berguedà); al centre hi ha la imatge de la verge (gravat d'Enric Prats Augué), envoltada pel text del goig organitzat en tres columnes, amb la tornada inicial i 8 estrofes de versos octosil·làbics amb rima encadenada i retronxa (reprenen els dos darrers versos de la tornada inicial) i finalment la quarteta o tornada final amb rima encreuada; a la part inferior, hi ha un pantagrama amb la cançó (lletra d'Enric Balaguer Mestres, música d'Enric Prats Martí) i finalment una pregària. A la part inferior, fora del requadre, apareix el diposit legal, datat del 1980 i una nota sobre l'edició: "*D'aquesta edició se n'han fet 10 exemplars, acolorits a mà per M. Benavent, en possessió de l'autor*".

Observacions:

També hi ha documentada una altra versió dels Goigs a la Mare de Déu dels Oms, que són molt més populars i encara hi ha qui les canta.

Història

El culte a la Mare de Déu i molts sants va ser molt popular durant l'època moderna. La Verge i, especialment, els sants, actuen com a intermediaris entre el Déu llunyà i metafísic i els homes, paper que poden assolir tenint en compte la seva anterior condició d'humans. Als segles XIX i XX el culte a Maria adquireix més importància, el que desplaça sovint el culte a altres figures, tot invocant, ara, a la verge per epidèmies i calamitats. La Mare de Déu dels Oms gaudeix de dos goigs amb lletra diferent, cosa que prova la vitalitat del seu culte. El fet que la Mare de Déu dels Oms estingui una estreta relació amb la natura, així com la gran majoria de les Mares de Déu de la zona, fa plantejar que els punts que han generat aquestes advocacions de la Mare de Déu es tracten de llocs on ja es practicava un culte a forces relacionades amb la terra o el món superior, molt abans de l'arribada i difusió del Cristianisme (BRIONES I SANTACREU 1988).

La manifestació de devoció cultural del cant de goigs és una costum que encara existeix avui en dia, tot i que no és tant popular com en temps passats. Tradicionalment, a l'Aplec dels Oms, es comença fent una processó a l'església, es celebra la missa i, en acabar, es canten els goigs tot seguit venerant la imatge de la Verge. Normalment la gent es quedava a dinar pels voltants i a la tarda es tornaven a cantar els goigs.

Bibliografia

BRIONES, M. i SANTACREU SIMON, J. (1988) "Goigs i devoció popular", *Erol, L': revista cultural del Berguedà*, Núm. 23, p. 17-36.

GELONCH VILADEGUT, A. (2014) Els goigs: Gravats i cultura religiosa popular, Col·lecció Gelonch Viladegut, Sant Cugat del Vallès.

Goigs a la Mare de Déu dels Oms

venerada al seu
terme de Sant Jaume

santuari del
de Frontanyà (Berguedà)

Bosc i cel feixen els poms
de la teva rustiquesa,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Vota l'om fou la troballa?
Un pastor en veié l'oclar?
La virtut que l'embolella,
ara és sol de pietat.
Vingueres, i l'escomesa
aferrava antics retombs,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

El cloquer — mirada fua
als quatre angles del lindar —
escala i crida a viure
Sant Jaume de Frontanyà.
Soberb, dilata l'estesa
i allisa grops i desploms,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Rierols, sou l'enyorança
dels conyus abandonats.
Coratjós, el bosc avança
orfe d'homes i heretats.
Corrent de fe en l'eternitat,
el vas del desànim romps,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Benvinguda tots els dies
a la veu dels corriols.
L'alba torni a les masies
i el somrià creixi als bressols.
Damonra la nostra incertesa
sigues, Mare, nord d'aploms,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Sols la lluita ens allibera
— drossab del fruit gustar? —,
i els neguits moren a l'era
del teu bres immaculat.
Si l'escòria és candidesa,
cada anhel, vol de coloms,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Puig Miró i Pla de Lleonesa,
nuviatge d'aus i ploms,
t'annuncien per Patrona
i aixopluc de pelegrins.
Iridescent de puresa,
dos flaire de cinamoms,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Derrulren ares sacres,
mes la imatge veig l'embar.
Al sarri guarda les sacres
i trencaes del ramat.
I emplena el terme en llargueses
d'agües d'amor, i de còms,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Bosc i cel feixen els poms
de la teva rustiquesa,
bell fogar de senillesa,
Santa Maria dels Oms.

Lletres: Enric Balaguer i Mestre. Músics: Enric Prats i Martí. Guitarr: Enric Prats i Aiquè.

V Pregueu per nosaltres, Santa Mare de Déu. B Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

P R E G U E M

Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruit d'una bona salut espiritual i corporal; i per la intercessió de la benaurada sempre Verge Maria, prop vostre, al cel, alliberu nos de les tribulacions de la vida present i feu-nos gaudir de la joia eterna. Per Crist Senyor nostre. Amén.